

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. T.**, bývajúceho v K., **2/ L. T.**, bývajúceho v K., zastúpených JUDr. J. K., advokátom so sídlom v K., proti žalovaným **1/ M. L.**, bývajúcemu v K., **2/ Ing. D. L.**, bývajúcej v K., **3/ M. C.**, bývajúcej v K., zastúpeným JUDr. K. A., advokátkou so sídlom v K., **o určenie vlastníckeho práva** a iné, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12 C 104/2006, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. mája 2015 sp. zn. 4 Co 11/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 27. septembra 2013 č.k. 12 C 104/2006-408 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby súd a/ určil, že právnym titulom vydržania sú podielovými spoluvlastníkmi pozemkov v katastrálnom území K. vedených ako parcela č. X. – záhrada vo výmere vo výmere X. m² a parcela č. X.X. – záhrada vo výmere X. m² (ďalej aj len „sporné nehnuteľnosti“), ktoré boli odčlenené z pôvodnej parcely č. X. na základe geometrického plánu č. X. vyhotoveného obchodnou spoločnosťou P., s.r.o., b/ uložil žalovaným povinnosť vydať im parcely č. X. a X.X. a uviesť oplotenie do súladu s uvedeným geometrickým plánom, c/ zaviazal žalovaných zaplatiť im náhradu trov konania. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že na základe kúpnej zmluvy z 26. júna 1975 nadobudli pozemok vedený ako parcela č. X.. Sporné nehnuteľnosti boli odčlenené geometrickým plánom vyhotoveným v roku 2007, výsledky vykonaného dokazovania ale nepreukázali, že aj tieto pozemky boli v roku 1975 predmetom predaja. Žalobcovia pritom už v roku 1975 vedeli, že hranice nehnuteľností vyznačené plotom nie sú totožné s hranicami podľa mapy a že predmetom prevodu sú pozemky v stave podľa mapy. Vykonanými dôkazmi nebola preukázaná dobromyseľná držba žalobcov k predmetu sporu a ich vnútorné presvedčenie, že s ním nakladajú ako so svojím. Vzhľadom na to žalobu v časti týkajúcej sa určenia

podielového spoluvlastníctva žalobcov (a/) zamietol. V nadväznosti na to zamietol žalobu aj v časti týkajúcej sa vydania sporných nehnuteľností a úpravy priebehu oplotenia (b/). Napokon rozhodol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 21. mája 2015 sp. zn. 4 Co 11/2014 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). V odôvodnení zhrnul priebeh a výsledky konania na súde prvého stupňa, citoval podstatné časti odvolania a vyjadrenia k odvolaniu, vysvetlil podstatu právnej úpravy jednotlivých odvolacích dôvodov uplatnených žalobcami, charakterizoval pojmy vydržanie, oprávnená držba, držiteľ a v ďalšom svoje teoretické východiská aplikoval na prejednávanú vec. Stotožnil sa so záverom prvostupňového súdu, že žalobcovia nepreukázali, že v ich prípade boli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníctva predmetu sporu vydržaním. Podľa názoru odvolacieho súdu dospel súd prvého stupňa pri posudzovaní opodstatnenosti žaloby v časti týkajúcej sa parcela č. X. na základe vykonaného dokazovania k správne zisteniu, že žalobcovia pri kúpe pozemku v roku 1975 vedeli, že kupujú pás pozemku v šírke 5 metrov, nemohli byť teda dobromyseľní v tom, že im patrí pás pozemku v šírke 7 metrov. Nimi tvrdené vnútorné presvedčenie, že im patrí pás širší, spochybňuje výrazne aj to, že žalobca 2/ ako vyštudovaný geodet musel vedieť, že nehnuteľnosti sa nadobúdajú podľa záväzných údajov evidencie nehnuteľností, a nie „od plota k plotu“. Ich vedomosť, že nie sú spoluvlastníkmi predmetu sporu, potvrdzuje aj skutočnosť, že v minulosti uzatvorili dodatok k pôvodnej kúpnej zmluve, ktorý sa týkal sporných nehnuteľností, dokonca sa aj finančne vyrovnali, avšak „papierovo to do katastra nedali“. Obdobne odôvodnil odvolací súd svoje závery aj vo vzťahu k parcele č. X., pričom osobitne zdôraznil to, že žalobcovia v roku 1975 vedeli, že pozemky kupujú podľa stavu v evidencii nehnuteľností, a nie podľa toho, ako prebieha plot. Odvolací súd na tomto základe uzavrel, že napadnutý rozsudok je podložený dostatočným zisteným rozhodujúcich skutkových okolností a na ich správnom právnom posúdení. V závere konštatoval, že o náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie. Uvedli, že v konaní bolo porušené ich právo na spravodlivý súdny proces, napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241

ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa ich názoru vychádza rozsudok z prísne teoretických a učebnicových úvah o podmienkach vydržania, tieto úvahy ale nepodriadil konkrétnym výsledkom, ku ktorým sa v prejednávanej veci dospelo vykonaným dokazovaním (napríklad prehliada vyjadrenie znalca, veľký význam pripisuje účelovej a prekrútenej svedeckej výpovedi ich matky a nezohľadňuje jasné a zreteľné vyjadrenia svedkov o spôsobe výsadby kultúrneho porastu, viničiek a iných drevín, ktoré aj v súčasnosti poukazujú na priebeh oplotenía). Po uzatvorení kúpnej zmluvy v roku 1975 verili v správnosť podkladových údajov a predmet kúpy nepremeriavali. Závery súdov o nedostatku ich dobromyseľnosti nie sú náležite dôkazne podložené a odôvodnené a v prípade parcely č. X. ani vysvetlené. V čase kúpy nebol žalobca 2/ geodetom, iba v tomto odbore študoval. Na druhej strane ale brat žalovaného 1/ už vtedy bol geodet s praxou. Dovolatelia za významné označili aj to, že od roku 2011 začalo prebiehať na Slovensku digitálne zameriavanie pozemkov, pri ktorom je prípustná tolerancia v rozsahu 8 až 14 cm. Pozemok v hraniciach, v ktorých ho kúpili v roku 1975, užívali nerušene a dobromyseľne po dobu takmer 30 rokov. K spochybňovaniu ich vlastníctva došlo až neskôr, v súvislosti so stavebnými aktivitami žalovaného 1/ a svojvoľným posunutím oplotenía. Z týchto dôvodov žiadali napadnutý rozsudok spolu s prvostupňovým rozsudkom zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k dovolaniu písomne nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje

len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj Roseltrans proti Rusku, rozsudok z roku 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z roku 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh

proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktnie dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opäťovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opäťovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

2. Dovoláním žalobcov je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanvej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval,

preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

3. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až d/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcov preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

4. Podľa názoru žalobcov došlo v konaní k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces. Dovolatelia túto svoju argumentáciu bližšie nevysvetlil, preto dovolací súd pri posudzovaní jej opodstatnenosti vychádzal z dovolania ako z celku a riadil sa obsahom tohto mimoriadneho opravného prostriedku žalobcov.

Najvyšší súd už v uznesení z 23. novembra 2010 sp. zn. 5 Cdo 218/2010 uviedol, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je irelevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Obsah dovolania a niektoré formulácie v ňom zvolené naznačujú, že žalobcovia v súvislosti s námietkou porušenia práva na spravodlivý súdny proces tvrdia, že v konaní im bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ X. O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

4.1. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že rozhodnutia súdov sú (najmä vo vzťahu k parcele č. X.) sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu

(R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bude publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety – dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Žalobcovia nedôvodne argumentujú, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vo vzťahu k parcele č. X. úplne neodôvodnené – k tomu viď odsek 3 na strane 9 rozsudku odvolacieho súdu. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov.

4.2. Pokiaľ žalobcovia argumentujú údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa ich názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd

uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobcovia v dovolaní zreteľne namietajú, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

5. K námietke žalobcov, že v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v ustanovení § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ani o procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne ho ale možno uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Takáto vada sama o sebe (i keby k nej skutočne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá.

6. Žalobcovia naostatok tvrdia, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu

aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie vecí je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie vecí ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo X./2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže žalobcovia uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

7. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu obsiahnuté v jeho uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

8. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcov nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné a nepreukázané boli procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol ich dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou uplatnenia dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

9. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania nebolo dosiaľ v preskúvanom prípade rozhodnuté, preto o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa. Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania je potrebné posúdiť viacero otázok, ktoré na súdoch nižších stupňov neboli dosiaľ riešené a posúdené právoplatným rozhodnutím súdu o trovách konania. Najvyšší súd, ktorý v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.), nemá procesné nástroje na to, aby si pre účely svojho rozhodovania obstaral potrebné skutkové podklady. Navyše, ak by v takomto prípade

o trovách dovolacieho konania predseda len rozhodol, bolo by jeho rozhodovanie spojené s posudzovaním otázky významnej aj pre rozhodovanie súdov nižších stupňov o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, ktorá ale má byť vyriešená a právoplatne rozhodnutá najskôr týmito súdmi. Z týchto dôvodov najvyšší súd konštantne zastáva názor, že ak dovolací rozhoduje o dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 a § 224 ods. 4 O.s.p., rozhodne o trovách dovolacieho konania súd prvého stupňa (viď aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 188/2013, 3 Cdo 506/2014, 3 Cdo 180/2015, 3 Cdo 470/2015).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: K. Vrauková